

GEMEENTE-ETHIEK

LEERPLAN

Versie leerplan: 20-03-2017

Versie module: PT10/A/1

Vakgroep: Praktische Theologie

Studiepunten: 2 EC | 56 studie-uren

Inhoud

Het gesprek over ethische vraagstukken kan vanuit twee perspectieven gevoerd worden, namelijk vanuit een theoretische, beschrijvende optiek en vanuit een praktische, pragmatische optiek. De theoretische benadering relateert ethische vraagstukken aan moraalfilosofie en moraaltheologie terwijl de pragmatische optiek de weerbaarheid van het dagelijks leven als vertrekpunt kiest. Het vak Gemeente-ethiek gaat uit van deze tweede benadering. Het proces van besluitvorming rondom ethische vraagstukken in de lokale gemeente staat centraal. Te denken valt aan het omgaan met situaties van echtscheiding, samenwonen of homofilie. Maar ook aan conflicten binnen de gemeente en het wel of niet mogen uitvoeren van bepaalde taken. Welke waarden en normen worden gehanteerd bij het behandelen van dergelijke dilemma's en worden deze kaders expliciet gemaakt of worden deze niet uitgesproken maar als bekend verondersteld? Door wie en hoe worden waarden en normen eigenlijk vastgesteld? Dit vak geeft géén antwoorden op ethische dilemma's maar geeft handvatten hoe om te gaan met ethische vraagstukken in de gemeente.

Leerdoelen

Kennisverwerving

Na deelname aan dit vak en bestudering van de behandelde stof is de student bekend met de volgende woorden en begrippen en kan deze kort omschrijven:

Gemeente-ethiek in relatie tot het individu: (levens-) heiliging, autonomie versus heteronomie, waarden, normen, kenosis. Gemeente-ethiek in relatie tot de gemeenschap: ethos, morele ruimte, *philia*-liefde, het gezamenlijk onderscheiden, horizontale en verticale samenwerking, normatief en correctief leiderschapsmodel, *advocacy coalitions*, de drie-theologieën, *hexis*, netwerkmodel en –strategieën, formele en informele netwerkrelaties, gezag en macht, de plaats van kerkelijke tucht en de kerkorde in de gemeente.

Inzicht

Na afronding van dit vak heeft de student inzicht in:

- het Bijbels perspectief op waarden, normen en liefde;

- de mogelijkheid om *philia*-liefde leidend te laten zijn bij besluitvormingsprocessen rondom ethische dilemma's;
- de dynamische verhoudingen binnen een gemeente;
- de rol van de gemeenteleden en gemeenteleiding in het richting zoeken bij ethische dilemma's.

Vaardigheid

Na deelname aan dit vak en bestudering van de behandelde stof is de student in staat om:

- de formele en informele verhoudingen binnen de lokale gemeente in kaart te brengen;
- de juiste vragen te stellen in het proces van besluitvorming rondom ethische dilemma's
- recht te doen aan het bijbelse principe van gezamenlijk onderscheiden

Attitude

Gedurende het vak is bij de student een bewustwording op gang gekomen van de complexiteit van ethische vraagstukken en heeft hij geleerd hoe de gemeente hierbij te betrekken.

Toetsing

Werkstuk over relevant onderwerp binnen het aandachtsgebied van gemeente-ethiek.

Literatuur

Verplichte literatuur

ETA-module Gemeente-ethiek.

Aanbevolen literatuur

Bakker, Henk. 2012. *Gunnende kerk; Kompas voor een waardegestuurde gemeente-ethiek*. Kampen: Brevier.

Bilezikian, Gilbert. 2001. *De kerk als gemeenschap*. Hoornaar: Gideon.

Kruijf, Gerrit de. 2008. *Ethiek onderweg; acht adviezen*. Zoetermeer: Meinema.

Nullens, Patrick. *Zorgen voor een eigenwijze kudde; een pastorale ethiek voor een missionaire kerk*. Zoetermeer: Boekencentrum.

Stoppels, Sake. 2013. *Oefenruimte; gemeente en parochie als gemeenschap van leerlingen*. Zoetermeer: Boekencentrum.

Wells, Samuel en Ben Quash. 2010. *Introducing Christian Ethics*. Chichester: Wiley-Blackwell.

